

7 May 2006

By: Anca Rusu, Technology Editor

Carol cel Mare. Un german cu inima de roman

Curajul de a schimba milioane de destine

Ajunge doar sa arunci o privire asupra unui tablou care-l infatiseaza pe omul din spatele celebrei coroane de otel pentru a-ti scoate palaria imaginara ca in fata unei persoane reale ce te copleseste printr-o forta care erupe si ingenuncheaza. Nimeni nu a indraznit sa devina suzeranul unei tari care atarna de Imperiul Otoman, care platea tribut greu in fiecare an si care pastra amprenta islamica atat de pregnant, incat cu greu iti dadeai seama ca oamenii aceia cu imine si salvari erau boieri romani. Acestea au fost principalele argumente pentru care Casele Regale ale Europei au preferat sa refuze politicos orice imixtiune in aceasta afacere care ar fi putut leza imaginea dinastiei in lume si mai ales in fata celorlalte Mari Puteri, care ar fi putut sa-si retraga mana protectoare, lasand membrii Casei de izbeliste intr-o lume in care nu ar fi supravietuit, singura lor aptitudine fiind "diplomatia de salon". Cine ar fi vrut sa-l inlocuiasca pe Alexandru Ioan Cuza, un om care stia rostul fiecarui lucru din tara sa si care se facuse iubit de taranii care, pentru prima data, lucrau bucata lor de pamant si nu pe una arendata. Dupa ce Cuza fost silit sa abdice si s-a creat un Guvern la repezeala, marea problema a parlamentarilor a fost aceea de a gasi pe cat de repede posibil un conducator care sa prelungeasca pe un timp nedeterminat independenta "oferita" de Poarta exclusiv pe timpul domniei lui Cuza si care sa apartina unei mari Case Regale, una care sa ofere protectia sa neconditionata atat membrului cu sange albastru cat si poporului aflat sub obladiurea sa. Si cine putea fi un mai bun candidat decat Filip al Belgiei, conte de Flandra, inrudit cu Napoleon al III-lea? El ar fi avut si ajutorul prea iubitei Frante si pe cel al Marilor Puteri si ar fi "semnificat" mai ales un alt inceput aflat sub semnul celei mai liberale Constitutii din lume, cea a Belgiei. Din pacate, chiar daca parlamentarii romani au aplicat aceeasi politica a faptului implinit, declarand ca Filip de Belgia a fost ales de catre ei ca Filip I al Romaniei, acesta a refuzat cu multa diplomatie tronul, motivele fiind cat se poate de evidente. Era mult prea greu sa tii in frau o natiune cu sange latin si care mai era inca vazuta ca apartinand Imperiului Otoman. Era de-a dreptul degradant pentru un cap incoronat sa se plece in fata sultanului! Asa ca delegatia a plecat capul, cu celebrul I. C. Bratianu in frunte, marsaluind catre palatul Tuilleries unde se afla Napoleon al III-lea. Acum se va rosti pentru prima data numele printului Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, in prezenta Hortensei Cornu, cea care a facilitat atat audienta, cat si alegerea acestui om de o moralitate exemplara, Hortense fiind veche prietena a regelui Frantei dar si a Casei Hohenzollern. Delegatia a luat decizia aproape instantaneu, luand trenul chiar de-a doua zi cu directia Dusseldorf, unde au avut loc discutiile cu tatal printului - Carol Anton si cu insusi Printul, singurul care a afirmat ca dependenta fata de Imperiul Otoman nu constituie un impediment, ea putand fi inlaturata la momentul oportun. Cu toate ca Printul nu oferise un raspuns cert, emisarul roman va trimite o telegrama in tara in care sustinea ca totul era cum nu se poate mai bine, Napoleon al III-lea fiind deja contactat de catre Carol pentru a primi binecuvantarea sa. **Karl Hettingen, primul rege al Romaniei!** La primirea fericitei vesti, membrii Parlamentului au consultat opinia publica in vederea proclamarii definitive a Printului ca primul rege al romanilor. Astfel, avand in vedere ca cei cu drept de vot erau foarte putini, in mare parte boieri sau mari proprietari de pamant, votul a fost aproape unanim pentru incoronarea unui Hohenzollern. Decizia a uimit Marile Puteri si mai bulverseaza si acum pe istoricii care nu inteleg cum de un popor care "striga" in cele patru vanturi iubirea sa fata de Franta si fata de idealurile liberale poate alege un conducator german ce provine din tara care a inventat conservatorismul si moralitatea rece si implacabila. Dar poate ca marea dilema a tuturor a fost cum de poporul a ajuns sa-l iubeasca, sa-l respecte si sa-l considere unul de-al lor. Conform vechii politici a

guvernanzilor romani, cea de facto, Carol insusi a aflat ca este rege din ziare si din zecile de felicitari care nu conteneau sa-l asalteze. Acceptul lui Wilhelm I, seful Casei Hohenzollern, ca si cel al lui Napoleon al III-lea au fost tacite. Singurul care a indraznit, ca intotdeauna de altfel, sa-l sfatuiasca pe tanarul de 27 de ani care pleca in marea sa aventura, a fost Cancelarul prusac Otto von Bismarck. Acesta i-a spus Printului in cadrul unei intrevederi private ca, pana la urma, nu are ce pierde si ca, daca nu va reusi, va avea macar parte de amintiri demne de un Hohenzollern-Sigmaringen. Astfel, Carol va parasi Dusseldorf-ul cu un pasaport fals, care atesta ca viitorul rege al romanilor era de fapt un elvetian pe nume Karl Hettigen. Rar se intampla ca un membru al unei Case Regale sa accepte sa calatoreasca la clasa a doua si apoi in cala plina cu lazi a unui vapor care se indrepta cu toata viteza spre Turnul Severin. Dar toate aceste mici compromisuri, ca si cele care vor urma, nu-l vor afecta prea mult pe capitanul Carol, cel calit pe campurile de lupta si de catre preceptele morale teutone pe care tatal sau le-a sadit in sufletul fiului pentru totdeauna. Dupa o calatorie obositoare, Carol va ajunge in Bucuresti unde, in momentul intrarii pe poarta orasului, va incepe sa ploua torential, semn de bun augur pentru toti taranii care, stiind semnificatia ascunsa a naturii, l-au acceptat mult mai usor decat mai invatatii boieri. Dupa socul pe care Carol nu l-a putut ascunde la vederea palatului regal, o casa boiereasca ceva mai mare, aflata in mijlocul unei strazi pline de praf, acesta se va decide sa schimbe fata Romaniei care, dupa 50 de ani de domnie, a fost pe drept supranumita "Micul Paris al Balcanilor". Fara a intelege pe deplin inceputurile domniei care si acum nasc un adanc respect in sufletele romanilor, aceste fapte ar ramane doar o istorie romantata a vietii unui german cu sange albastru care a pornit catre marele sau razboi cu sine insusi, cu Marile Puteri si cu un popor care nu intelegea spiritul teuton. **Visul romanesc implinit de un german** De sute de ani romanii sperau sa vina ziua in care sa nu mai fie nevoiti sa se aplece in fata altor popoare, sa-si paraseasca tara pentru a invata carte sau pentru a duce solii care ramaneau de fiecare data fara raspuns. Ziua aceasta a fost oferita de catre cel ce apartinea unui popor pe care romanii nu-l puteau intelege. Un neamt a fost inscaunat ca Rege al Tuturor Romanilor, purtand pe cap prima coroana din istoria omenirii care a fost faurita din otelul unui tun de pe campul de lupta de la Plevna, in Razboiul de Independenta. "Romanii trebuie sa fi simtit astazi ca le sunt absolut necesar", ii scria Carol I tatalui sau in timp ce trupele marsalau in frunte cu Regele lor. Astfel, in ziua de 9 mai 1877, Camera a votat in unanimitate independenta Romaniei si, pe 10 mai, la implinirea a 11 ani de la venirea lui Carol in tara, acesta era inscaunat Rege conform aceleiasi stratageme a faptului implinit pe care romanii pot afirma pe drept cuvint ca au teoretizat-o si aplicat-o mai mult decat orice popor din intrega istorie a lumii. Coroana de otel avea o adanca semnificatie, anume aceea de "ratifica" dreptul Romaniei "de a merge pe propria cale, de a cauta singura aliante si a hotari ea insasi politica", asa cum era evidentiat intr-un articol dintr-un cotidian austriac. Dar inainte ca razboiul romanilor sa inceapa, regele lor a trebuit sa treaca prin furcile caudine ale unei intrevederi cu sultanul Abdul-Aziz. Cum ceremoniile de primire la curtea Imperiului Otoman erau la fel de implacabile ca si legile naturii, nimeni, nici macar solii Marilor Puteri nu indrazneau sa le incalce. Singurul care a indraznit si a reusit sa obtina respectul acestui temut sultan a fost Carol I, cel care a evitat cu o uimitoare dibacie toate "umilintele bizantine" la care urma sa fie supus. In memoriile sale, acesta povestea: "Langa sofa pe care se asezase sultanul era pregatit un scaun pentru Print. Printul Carol face uz insa de privilegiul sau de sange, da scaunul la o parte, ceea ce produce o clipa de confuziune, si se aseaza langa suzeranul sau". Trebuie mentionat faptul ca regele era imbracat in uniforma de general roman in timpul intrevederii. Acest gest mai mult decat indraznet va duce la recunosterea Printului Carol Hohenzollern-Sigmaringen ca Rege al Romaniei. **Un Hohenzollern pentru Romania** In mod paradoxal, a fost mai usor sa obtina respectul si recunosterea Marilor Puteri decat pe cea a propriului sau popor. Nu odata s-a intamplat ca regele sa ameninte cu abdicarea doar pentru a calma spiritele in Guvernul care nu suporta moderati, conservatori si liberali sub acelasi acoperis al legii. Dar dupa multiple stratageme ale abdicarii, Carol I a reusit sa extinda prerogativele regelui, sa introduca

"rotativa guvernamentală", fiecare partid având dreptul la patru ani în care să demonstreze aptitudinile de conducere, o reformă radicală a politicului, una economică ce va aduce cu sine și primele investiții străine și cea mai amplă revoluție culturală pe care a cunoscut-o România în istoria sa. Totuși, mare parte dintre laudele atribuite pentru faptul că Bucureștiul s-a transformat în mai puțin de 20 de ani în cel mai de seamă centru cultural al Balcanilor se datorează soției sale - Elisabeta, cunoscută și sub pseudonimul Carmen Silva, cea care a câștigat Premiul de Excelență al Academiei Franceze pentru opera sa poetică. Dar viața lui Carol I a fost departe de a fi una fericită. Caracterul său rigid a ținut la distanță pe toți aceia care încercau să devină membri ai unei Camere care ar influența politica statului sau de a trage foloasele de pe urma apropierii de suzeran. Singurul român care s-a bucurat de respect și de o prietenie sinceră din partea lui Carol I a fost I.C. Brătianu, abilitul politician de o moralitate și o inteligență incontestabile. La moartea lui Brătianu, regele afirma plin de durere că a pierdut unul dintre cei mai abili politicieni pe care se baza o întreagă țară și, în același timp, un prieten devotat. Restul membrilor Guvernului sau Parlamentului, cât și obișnuința Casei Regale, primeau rând pe rând ceasuri deșteptătoare care să le amintească faptul că ar fi bine să nu mai întârzie la consilii sau întruniri, discursuri asupra moralității teutone pe care orice om ar trebui să și-o însușească, asupra risipei de bani care-i repugna regelui, sau asupra conduitei ireproșabile în sânul familiei. Singurele momente în care suzeranul înceta să mai fie rege și devenea Carol, se consumau în carciama nemtească pe care istoricii spun că ar fi proiectat-o chiar el în mansarda palatului Peles. Carciama Regală era un loc de care doar câțiva oameni știau, și mult mai puțini aveau ocazia de a o frecventa, privilegiul fiind rezervat unor prieteni vechi ai regelui. Se pot spune multe despre primul rege al României, despre omul care a reușit să transforme o țară cu aspect bizantin într-una cosmopolită. Dar sfârșitul sfâșietor al vieții sale este poate unul dintre subiectele predilecte ale celor mai mulți istorici, jurnaliști și oameni în general care nu pot rămâne indiferenți în fața unei inimi ce nu a putut face suprema alegere, aceea de a renunța la Germania și a întoarce armele împotriva a tot ceea ce-l definea ca om. Astfel, după Consiliul de Coroană de la Sinaia care a avut loc în anul izbucnirii Primului Război Mondial, Carol I, pus în situația de a se alia cu dușmanii Germaniei, de a devastă țara în care s-a născut și pe care nu a încetat nici o clipă să-o adore, a murit, preferând moartea unei alegeri sfâșietoare. Aceasta este viața unui om în fața caruia, chiar dacă în aceste timpuri moderne palatia nu mai este un accesoriu necesar unei tinute impecabile, ar fi oportun să vă imaginați că o aveți și că o scoateți cu un gest amplu, ca ultim omagiu adus omului caruia România ar trebui să-i mulțumească pentru simplul fapt că există ca stat independent și inalienabil.